

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu JUDr. Eleny Krajčovičovej a JUDr. Jany Hullovej v právnej veci navrhovateľov 1/ **S.Z.P.**, J., B., IČO: X., 2/ **S.T.V.**, J., B., IČO: X., zastúpených JUDr. J.Č., advokátom, D., B., proti odporcovi **S.P.V.**, B., B., IČO: X., zastúpenému JUDr. R.F., advokátkou, H., Š., **o preskúmanie platnosti uznesení valného zhromaždenia a iné**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 31 Cb 231/2003, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 07. februára 2008, č. k. 1 Cob 169/2007-319, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie napadnutej časti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 07. februára 2008 č. k. 1 Cob 169/2007-319 **z a m i e t a .**

Navrhovateľom náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom zo 14. júna 2007 č. k. 31 Cb 231/2003-214 rozhodol tak, že v celom rozsahu zamietol návrh navrhovateľov, ktorým sa domáhali určenia, že

uznesenia č. 6 a 7 mimoriadneho valného zhromaždenia odporcu konaného 23. mája 2003 sú neplatné ako i určenia, že navrhovatelia sú riadnymi členmi odporcu.

Podľa názoru súdu návrh na začatie konania bol podaný predčasne, navrhovatelia v I. a II. rade, najskôr mali využiť všetky opravné prostriedky v súlade so stanovami SPV.

Podľa platných stanov SPV proti takémuto rozhodnutiu orgánu občianskeho združenia bolo možné podať opravný prostriedok na najvyššom orgáne združenia.

Z uvedeného vyplýva, že voči rozhodnutiu predsedu SPV mali navrhovatelia najskôr podať odvolanie. Navrhovatelia však nepreukázali, žeby postupovali v súlade s citovanými ustanoveniami stanov SPV, t. j. podali odvolanie a podľa kapitoly V čl. 2 písm. w/ je valné zhromaždenie najvyšším odvolacím orgánom SPV.

Podľa názoru súdu sa v tomto konkrétnom prípade nejedná o určovací žalobu v zmysle ustanovenia § 80 písm. c/ O. s. p.

Súd má zato, že podľa § 15 ZZO súd preskúma rozhodnutie orgánu združenia, proti ktorému už nemožno podľa stanov podať opravný prostriedok. Teda podľa citovaného ustanovenia môže súd preskúmať rozhodnutia orgánu združenia, ale len vtedy, keď voči takémuto rozhodnutiu podľa stanov nie je prípustné odvolanie.

Zo stanov SPV však jednoznačne vyplýva, že navrhovatelia mali právo podať voči takémuto rozhodnutiu odvolanie na Najvyšší orgán SPV t. j. VZ, toto právo však navrhovatelia nevyužili.

Na základe vyššie uvedeného a citovaných zákonných ustanovení preto súd žalobu zamietol v celom rozsahu.

Na odvolanie navrhovateľov Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľov je čiastočne dôvodné, a rozsudok súdu prvého stupňa čiastočne zmenil.

Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že prvostupňový súd pochybil, pokiaľ neustálil o aký spor ide. Navrhovatelia návrhom žiadali určiť, že uznesenia č. 6 a 7 mimoriadneho valného zhromaždenia konaného 23. mája 2003 sú neplatné, ako i o určenie, že sú členmi odporcu, pričom neuviedli, o aký druh žaloby ide. Toto si mal vyriešiť prvostupňový súd sám, pretože *iura novit curia*, mal posúdiť, či ide o preskúmanie rozhodnutí správneho orgánu (výkon správneho súdnictva) podľa V. časti O. s. p. alebo či ide o neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia podľa ust. § 131 Obchodného zákonníka alebo o určovací žalobu podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p. Pokiaľ by tak prvostupňový súd postupoval, vylúčil by, že sa nejedná o spor podľa V. časti O. s. p. (výkon správneho súdnictva), pretože nejde o preskúmanie správneho aktu.

Rovnako podľa odvolacieho súdu nemôže ísť o neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia podľa ust. § 131 Obchodného zákonníka, pretože účastníci konania nie sú podnikateľské subjekty a takýto návrh môžu podať len subjekty taxatívne uvedené v ust. § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka a v danom prípade o takéto subjekty nejde.

Z uvedeného možno vyvodiť záver, že v danom prípade ide o spor podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p. Takáto žaloba môže byť úspešná len vtedy, ak navrhovateľ preukáže naliehavý právny záujem. Odvolací súd mal za to, že v prejednávanom prípade navrhovatelia nemusia preukazovať naliehavý právny záujem na takomto určení. Naliehavý právny záujem je totiž daný priamo ust. § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov.

Odvolací súd dokazovaním zistil, že odporca na mimoriadne valné zhromaždenie pripustil len šiestich členov z dvanástich členov, pričom zvyšok riadnych členov nepripustil bez toho, aby s nimi skončil členstvo v súlade so stanovami, a to vylúčením. Hoci mandátová komisia mimoriadneho valného zhromaždenia konaného 23. mája 2003 konštatovala 100%-nú účasť všetkých riadnych členov, v skutočnosti táto účasť bola len 50%-ná. Podľa kapitoly V čl. 1 písm. d/ stanov odporcu na platnosť uznesenia sa vyžaduje nadpolovičná väčšina všetkých členov odporcu. Na základe tohto dôvodu navrhovatelia podali návrh na zrušenie uznesenia č. 6 a 7 podľa ust. § 15 ods. 1 zákona o združovaní občanov, nakoľko ide o rozhodnutia, proti ktorým stanov odporcu už opravný prostriedok nepripúšťajú. Keďže vyžadovaná nadpolovičná väčšina všetkých členov rokovaním mimoriadneho valného zhromaždenia nebola dosiahnutá, sú uznesenia č. 6 a 7 neplatné. Preto odvolací súd

napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 220 O. s. p. zmenil a návrhu v tejto časti vyhovel.

V čase rozhodnutia odvolacieho súdu došlo k novým právnym skutočnostiam, ktoré nie sú predmetom tohto sporu, a preto bolo povinnosťou navrhovateľov preukázať naliehavý právny záujem na určení, že sú členmi S.. Nakoľko navrhovatelia nepreukázali naliehavý právny záujem na takomto určení, odvolací súd napadnutý rozsudok prvého stupňa v tejto časti ako vecne správny potvrdil.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odporca podal dovolanie v zákonnej lehote, v ktorom uviedol, že napáda rozhodnutie v časti, v ktorej Krajský súd Bratislava zmenil rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I v Bratislave tak, že uznesenia č. 6 a 7 mimoriadneho valného zhromaždenia odporcu konaného 23. mája 2003 sú neplatné a odôvodnil ho tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom a nezákonnosť napadnutého rozhodnutia vidí dovolateľ v tom, že napadnuté rozhodnutie je podľa jeho názoru nepreskúmateľné z dôvodu jeho zmätočného a nejasného odôvodnenia, z ktorého nie je zrejmé, akými úvahami sa súd pri svojom rozhodovaní spravoval, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a z akého dôvodu rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku napadnutého rozhodnutia.

Dovolateľ ďalej uviedol, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku naliehavého právneho záujmu v otázke určenia neplatnosti uznesení odporcu, keď skonštatoval, že naliehavý právny záujem vyplýva zo zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov.

Takáto skutočnosť danosti naliehavého právneho záujmu však podľa dovolateľa nevyplýva z nijakého právneho predpisu, iba zo samotného ust. § 80 písm. c/ O. s. p. Odvolací súd mal predovšetkým skúmať podaný návrh zo všetkých hľadísk, vziať do úvahy naliehavý právny záujem navrhovateľov, prípadné právne dôsledky vyhovenia podanému návrhu a skutočnosť, či výkon práv, ktorých sa navrhovatelia v tomto konaní domáhajú, je

v súlade s dobrými mravmi podľa ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a či takéto konanie môže požívať právnu ochranu. Podľa dovolateľa je totiž otázne, či možno považovať všetky uznesenia, ako aj všetky právne úkony vykonané odporcom od roku 2003, za neplatné právne úkony, ak ich uzavrel štatutárny zástupca, ktorého zvolanie z roku 2003 bolo v roku 2008 súdom vyhlásené za neplatné. Dôsledky, aké takéto rozhodnutie odvolacieho súdu môže mať pre celú existenciu paralympijského športu na Slovensku, sú ďalekosiahle a presahujú hranice Slovenska.

Dovolateľ poukázal aj na tú skutočnosť, že nie je zrejmé, prečo si odvolací súd samovoľne kvalifikoval podaný návrh, ako aj celé konanie ako civilnú žalobu podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p. a nespravoval sa ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku upravujúcimi správne súdnictvo.

Na základe vyššie uvedeného dovolateľ navrhol dovolaciemu súdu, aby rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 169/2007-319 zo 07. februára 2008 v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Navrhovatelia sa k dovolaniu odporcu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie nie je opodstatnené.

Dovolací súd je pri preskúmaní právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu viazaný rozsahom dovolacieho návrhu a uplatneným dovolacím dôvodom. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodom uvedeným v dovolaní sa prejavuje nielen vo viazanosti dôvodom zodpovedajúcemu niektorému v zákone vymedzenému dovolaciemu dôvodu, ale predovšetkým vo viazanosti tým, ako bol tento dovolací dôvod v dovolaní opísaný, t. j. uvedenie okolností, z ktorých dovolateľ usudzuje, že uvedený dovolací dôvod je daný.

Dovolaateľ predovšetkým namieta, že záver odvolacieho súdu o existencii naliehavého právneho záujmu priamo zo zákona, z ktorého vychádzalo jeho rozhodnutie, spočíva na nesprávnom právnom posúdení. V dovolaní zdôraznil, že naliehavý právny záujem nemôže vyplývať priamo zo zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, konkrétne z jeho ustanovenia § 15 ods. 1, ale iba zo samotného ust. § 80 písm. c/ O. s. p. Rovnako tento právny názor odvolacieho súdu nie je podopretý ani nijakou vo veci ustálenou judikatúrou všeobecných súdov.

V tejto nevyhnutnej procesnej náležitosti naliehavého právneho záujmu, stanovenej § 80 písm. c/ O. s. p., ktorá musí byť preukázaná pri každej určovacej žalobe, uplatňuje teda dovolací dôvod podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Nesprávnym právnym posúdením veci je v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

Podľa § 79 ods. 1 O. s. p. konanie sa začína na návrh. V ustanovení § 81 ods. 1 O. s. p.. sú uvedené konania, v ktorých môže súd konať aj bez návrhu.

Ustanovenie § 80 O. s. p. upravuje **najmä** čoho sa môže žalobca domáhať, čiže aké sú právne prípustné druhy žalôb z hľadiska petitu sporov.

Návrhom na začatie konania možno uplatniť aj to, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p. Okrem tejto určovacej žaloby (nakoľko výpočet v § 80 O. s. p. nie je taxatívny) navrhovatelia môžu podať aj určovaciu žalobu ohľadne existencie či neexistencie právnej skutočnosti, ktorá však nezodpovedá žalobe upravenej v ustanovení § 80 písm. c/ O. s. p. V týchto žalobách nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem, nakoľko vyplýva priamo z právneho predpisu.

Predmetom sporu v dovolacom konaní je návrh na určenie, že uznesenia č. 6 a 7 mimoriadneho valného zhromaždenia odporcu konaného 23. mája 2003 sú neplatné.

Odporca t. j. S.P.V., B., B., IČO: X., je občianske združenie s právnou subjektivitou zaregistrované podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky pod č. VVS/1/900/90-10318-7 od 31. januára 1995.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, ak člen združenia považuje rozhodnutie niektorého z jeho orgánov, proti ktorému už nemožno podľa stanov podať opravný prostriedok, za nezákonné alebo odporujúce stanovám, môže do 30 dní odo dňa, keď sa o ňom dozvedel, najneskôr však do 6 mesiacov od rozhodnutia požiadať okresný súd o jeho preskúmanie.

V prejednávanej veci, z hľadiska súdnej ochrany, je potrebné aplikovať ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, nakoľko poskytuje ochranu občianskemu združeniu pred nezákonným postupom jeho orgánu, alebo pred postupom, ktorý je v rozpore so stanovami združenia.

Na základe uvedeného skutkového a právneho stavu sa dovolací súd stotožnil s názorom odvolacieho súdu, že navrhovatelia podali určovaciu žalobu, u ktorej naliehavý právny záujem vyplýva priamo z ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov.

V zmysle dovolacích dôvodov je tiež potrebné zaoberať sa s otázkou, či sa návrh podaný podľa ustanovení § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov má prejednávať v zmysle ustanovení upravujúcich správne súdnictvo podľa piatej časti O. s. p., alebo či sa takéto konanie riadi časťou prvou až štvrtou Občianskeho súdneho poriadku.

Právo občanov združovať sa v občianskych združeniach je zaručené Ústavou Slovenskej republiky. Podmienky takehoto združovania upravuje zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov. Podľa ustanovenia § 3 ods. 3 citovaného zákona, práva a povinnosti členov združenia upravujú stanovy združenia. Podľa ustanovenia § 2 ods. 3 tohto zákona môžu štátne orgány zasahovať do postavení a činnosti združení len v medziach zákona a podľa ustanovenia § 5 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov

nesmú združenia vykonávať funkciu štátnych orgánov, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Nesmú riadiť štátne orgány a ukladať povinnosti občanom, ktorí nie sú ich členmi.

Právo člena združenia zúčastňovať sa na valnom zhromaždení, ako aj právo hlasovať za uznesenia valného zhromaždenia a následne právo podať opravné prostriedky voči nim neupravuje zákon, ale stanovy združenia, ktorým ustanovenie § 3 ods. 3 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov zveruje úpravu práv a povinností členov. Nie je teda splnená podmienka ustanovenia § 244 ods. 2 O. s. p., pretože v správnom súdnictve preskúmavajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Orgány združenia rozhodujú na základe stanov združenia v záujmovej oblasti svojich členov, teda v oblasti súkromnej. Preto je nutné prejednávať žalobu v zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov podľa časti prvej až štvrtej Občianskeho súdneho poriadku.

Navrhovatelia v súlade s ustanovením § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. podali určovaciu žalobu s cieľom o nápravu už existujúceho porušenia práva a v rámci možnosti tak zamedziť následkom konania contra legem. Ak by členom združenia nebola priznaná takáto možnosť právnej obrany, išlo by o odopretie spravodlivosti. Sudy preto postupovali správne, keď tomuto právu navrhovateľov poskytli právnu ochranu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolací súd vec správne právne posúdil, ak návrh navrhovateľov posudzoval v zmysle určovacej žaloby, kedy je naliehavý právny záujem daný petitom odkazujúcim priamo na zákonné ustanovenie § 15 ods. 1 zákona o združovaní občanov, pričom odôvodnenie tohto rozhodnutia obsahuje všetky náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O. s. p.

Na základe uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací preto podľa ustanovenia § 243b ods. 1 O. s. p. dovolanie zamietol.

Navrhovatelia mali v dovolacom konaní úspech, patrí im preto náhrada trov dovolacieho konania. K dovolaniu sa však nevyjadrili a ani iným podaním nežiadali priznať

trovy dovolacieho konania. Dovolací súd im preto v zmysle § 151 ods. 1 O. s. p. náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. novembra 2009

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková